

EL RAMON CASAS QUE HE CONEGUT

Per Joan A. Maragall

Ramon Casas, el gran pintor del Modernisme, fou habitual a la Sala Parés durant tota la seva vida; si quan tenia tot just setze anys exposava el seu primer paisatge, pintat a Sant Hilari, poc temps abans de morir (1932) exposava també la seva darrera obra en ocasió de l'homenatge a Santiago Rusiñol, que ens havia deixat mesos abans.

Entre aquestes dues fites, tota una vida de pintor donada a conèixer al públic, -gairebé en la seva totalitat-, en les continuades exposicions celebrades a la Sala del carrer Petritxol. La presència de la seva obra fou a vegades individualment, i altres en companyia d'altres pintors de l'època. Entre aquests cal assenyalar primerament a Rusiñol i Clarasó que feren plegats la primera exposició al 1891, la repetiren moltes vegades, en celebraren el 25è aniversari al 1915 i les acabaren triomfalment en el període 1925-1931; però també Casas havia compartit la sala amb Picasso l'any 1901 quan els dos artistes, recolzats per Miquel Utrillo i a través de "Pèl i Ploma", feren una exposició conjunta de dibuixos, "pastels" i aiguatintes, que en realitat fou la primera exposició pública de Picasso.

Durant tot aquest temps Ramon Casas fou assidu a la Galeria, entaulà primer amistat amb el Sr. Parés, i en els darrers sis anys l'entaulàrem ell i jo; això em donà ocasió de conèixe'l ben a fons.

Casas era un "bon vivant", un gran temperament, que no volia amoinos ni mals-de-caps, que li agradava vestir bé -sempre amb la millor roba anglesa-, possiblement teixida a Sabadell, que li agradava menjar bé -ell anava a comprar el millor peix a la Boqueria-, fumar bé -sempre amb

el millor puro a la boca, molt ben emboquillat-. Casas era sempre optimista, semblava no haver tingut mai cap preocupació en la vida i tot això quedava reflexat en la seva pintura: figures femenines elegants i de gran distinció, escenes festives -el ball de tarda, les carreres de cavalls, les processons, les llotges del Liceu, i les curses de braus- o escenes casolanes i populars, com la cotxera de Mojà o els retrats familiars... Unicament en un moment determinat de la seva vida el pintor es sent atret pels temes socials -la guillotina a la presó de Barcelona, o les Càrregues de la Guardia Civil a cavall o a peu, escenificades al port de Barcelona o a la plaça de Vic-.

Amb aquest bagatge immens Casas donà un testimoni molt personal i verídic de la seva època, i ho féu molt planerament, amb una facilitat que potser no ha tingut cap altre pintor català. Conseqüència de tot això és que la seva relació amb mí fós sempre fàcil i planera: no posava dificultat per organitzar les seves exposicions ni per col·locar les obres, solia acceptar el preu que li oferien per les seves pintures encara que fós una mica més baix del que ell havia posat: li agradava vendre-les, i no es preocupava massa pel preu que n'obtenia.

A l'escaure's ara el cinquantenari de la seva mort el nostre tribut amb una exposició representativa no ha estat únicament un deure, sinó un goig extraordinari: quan un té molts anys, ha viscut moltes coses i ha conegut molts homes il·lustres, és una satisfacció donar-ne testimoniatge, com història del passat, i com a lliçó pel futur.